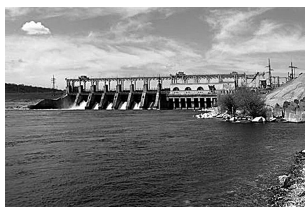

А. І. Шушківський

Дубоссари

ДУБОССАРИ (молд. Dubășari) – місто, райцентр у Молдові, одне з місць компактного проживання українців. Знаходиться на лівому березі Дністра (Дубоссар. водосховища), за 50 км на Пн. Сх. від Кишинева. Площа 15,5 км². Насел. 28,6 тис. осіб. Назва походить від татар. слова «тембосари» («дембосари») – «жовті пагорби». У межах міста виявлено пам'ятки кам'яного віку, трипіл. та черняхів. культур, раннього середньовіччя, залишки слов'яно-молд. поселення, скіф. кургани. Перші писемні згадки датовані поч. 18 ст. Від 1796 – у складі Новорос., згодом – Херсон. губ. Рос. імперії. Від 1795 – місто (від 1987 – держ. значення). Близькість Д. до кордонів Австрії та Туреччини сприяло заселенню людей різних занять і національностей, зокрема й утікачів від кріпос. залежності. Наприкінці 19 – на поч. 20 ст. тут було 10 постійних дворів, 2 трактири, 7 пивних і винних кіосків, 2 лікарні, 5 церков, 5 початк. шкіл, б-ка, друкарня, пункт із сушіння та тюкування тютюну, 2 парових і 10 вітряних млинів, маслобійня, 8 бондар., 12 слюсар., 19 столяр., 15 колісних майстерень, 36 кузень, щотижня відбувалися 2 базари. У центр. частині мешкали переважно євреї та росіяни, на пд. околиці – молдавани, у р-ні Великого і Малого Фонтанів – українці. За переписом 1897 кількість насел. Д. складала понад 12 тис. осіб, з них православних – 55 %, юдеїв – 44 %. Осн. заняття мешканців: землеробство, садівництво, городництво, виноградарство та тютюнництво. Від 1921 – у складі Одес. губ., від 1924 – Молд. АРСР, що входила до УРСР, від 1940 – Молд. РСР. Жит. зазнали сталін. репресій. 27 червня 1941 захоплено нім.-румун. військами. Під час окупації в Д. діяло ґетто; нацисти знищили понад 9 тис. дубоссарівців (лише 12–28 вересня 1941 розстріляно 6–8 тис.; створ. меморіал жертвам фашизму). Після звільнення Д. (серпень 1944) в околиці виявлено 12 захоронень страчених, ще одне – pobl. міської лікарні. 1954 у місті введено в дію першу в Молдові ГЕС. На поч. 1980-х – одне з найкращих курорт. міст Молдови. Д. зазнали знач. екон. збитків під час придністров.-молд. конфлікту 1992. Нині в місті – 5 шкіл, 2 проф.-тех. навч. заклади. Окрім Дубоссар. ГЕС, працюють мех. завод, швейна ф-ка, ферментац. тютюн. комбінат, винороб. комбінат «Букет Молдавії», шахти з видобутку котельця. Культурно-просвітн. діяльність

здійснює товариство «Промінь» (засн. 1990, голова С. Олійник): сприяє відродженню української мови та звичаїв, вихованню нац. самосвідомості українців, популяризації культур. спадщини українського народу. При товаристві створ. нар. ансамбль «Чорнобривці», відкрито укр. бібліотеку. У Д. народилися письменники, брати [Капранови](#), pobl. міста – хірург *М. Скліфосовський*.

На Пн. Сх. Дубоссар. р-н межує з Одес. обл. Нац. склад р-ну (насел. 45,7 тис. осіб): молдавани – 68,6 %, українці – 17,1 %, росіяни – 12,3 %, євреї, вірмени, болгары, білоруси – 2,0 % (1926 українці становили 14,3 %, молдавани – 67 %).

Бібліографічний опис:

Дубоссари / А. І. Шушківський // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2008. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-22598>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).